

Organisatorinen muutos

TieVie-verkkojako 1.11.-5.12.2004

TieVie-asiiantuntijakoulutus 2004-2005

Organisatorinen muutos –verkkojakson yhteenveto 15.12.2004

1. Johdanto

Organisatorinen muutos-verkkojakson tavoitteena oli antaa osallistujille perustiedot yliopistoissa tapahtuvasta strategiatyöstä. Toisena tärkeänä tavoitteena on se, että jakson aikana osallistujat tiedostaisivat oman roolinsa ja asemansa muutoksen johtamisessa tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön sektorilla. Strategiatyöskentely ei ole vain laitosten ja korkeakoulun johdon työväline, vaan strategiakeskustelu koskettaa koko työyhteisöä. Onnistuneessa strategiaprosessissa opettajat ja tutkijat sekä laitosten verkko-opetuksen tukihenkilöt ovat mukana keskustelussa.

Verkkojakson aikataulu ja tehtävät pähkinänkuoressa:

Vko	Työskentelyn eteneminen	Ajankäyttösuositus
45	Orientaatioviikko (tutustutaan ohjelmaan, aikatauluun ja materiaaleihin, erityisesti kehyskertomuksena toimivaan strategialuonnokseen, ryhmäydytään chatissa, valitaan strategiaroolit)	n. 5 t työskentelyä, 1 t/päivä
46	Keskustelu käynnistyy. Teemana strategian arviointi.	n. 10 t työskentelyä itselle sopivaan aikaan viikon aikana
47	Keskustelu jatkuu strategian arvioinnista viikon puoleen väliin. 18.11. siirytään pohtimaan strategian toimeenpanoa.	n. 10 tuntia työskentelyä ryhmän sopimalla tavalla
48	Keskustelu strategian toimeenpanosta jatkuu. Sovitaan palautekeskustelun aika (kaikille sopiva!).	n. 10 tuntia työskentelyä ryhmän sopimalla tavalla
49	Jakson yhteenveto- ja palautekeskustelu chatissa. Portfoliotehtävien tekeminen.	n. 5 t työskentelyä, 1 t/päivä

2. Orientaatioviikko

Verkkojakson ensimmäisen viikon tehtävänä oli materiaaleihin ja ohjeisiin orientoitumisen ohella tavata strategiaryhmien kesken chatissa. Chat-tapaamisen tarkoituksena oli selventää ohjeita ja jaksolla käytettyä roolijakoa sekä tietysti tavata oma ryhmä, joka koostui oman TieVie-vertaisryhmän ohella muutamista ehkä entuudestaan vieraammista TieVie-osallistujista. Mentorin tehtävänä oli varmistaa, että kaikki strategiaroolit ovat kussakin ryhmässä tasaisesti edustettuina. Jokainen chat-tapaaminen tallentui ja niiden koosteet tallennettiin ryhmien keskustelualueelle.

Joillekin osallistujille WebCT:n chat ei jostain syystä avautunut ongelmitta, mutta valtaosa ryhmäläisistä pääsi mukaan keskusteluun. Osa ryhmistä päätti pitää useamman chat-tapaamisen, sillä aikataulujen yhteensovittaminen oli ongelmallista kaikkien ryhmäläisten kesken.

3. Arviointikeskustelut

Verkkojakson toisella viikolla käynnistyi kussakin strategiaryhmässä puolentoista viikon pituinen arviointikeskustelu, joka eteni itseohjautuvasti laitoksen johtajan ja verkkotuutorin tuella. Strategian arviointikeskustelun tavoitteena oli muodostaa strategiaryhmän yhteinen arvio siitä, miten kehyskertomuksen strategialuonnos palvelee ympäristösosiologian laitoksen tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön kehittämistä. Ryhmien tuutorit koostivat kunkin ryhmän keskustelusta yhteenvedon keskustelujen päätyttyä. Seuraavissa kappaleissa on esitelty tiivistetysti muutamissa strategiaryhmissä käytyä keskustelua.

Strategiaryhmä A valitsi laitoksen esimiehen johdolla viisi keskeistä teemaa, joita tarkasteltiin arviointijakson aikana yksityiskohtaisemmin.

- Teema 1. Strategian antama tuki laitoksen tehtävien suorittamiselle
 - Strategia on laadittu liikaa hallinnon lähtökohdista, joten mukana pitäisi olla enemmän myös opettajien näkökulmaa
 - Laitoksen tulisi järjestää omaa Ope.fi II-tasoista koulutusta
- Teema 2. Valittujen painopistealueiden tärkeys
 - Strategialuonnoksen painopistealueisiin oltiin edelleen jokseenkin tyytyväisiä ja nähtiin hyvänä, että strategia korostaa opiskelijoiden ja opettajien tv-taitojen kehittämistä sekä tv-tuen lisäämistä. Tv-tuen ja atk-tuen eriyttäminen nähdään strategiaryhmässä tärkeänä.
- Teema 3. Osaamisen kehittäminen
 - Oman Ope.fi II -koulutuksen lisäksi myös tv-opintopiirin perustaminen ja kokemusten jakaminen laitoksen/tiedekunnan opettajakunnan kesken sai kannatusta strategiaryhmässä.

- Strategiaryhmässä nousi osaamisen kehittämistä pohdittaessa uudelleen esiin laitoksen heikko laitekanta, joka on osin esteenä osaamisen kehittämiselle. Laitekannan lisäksi nykyiset tilat käyvät riittämättömiksi, mikäli tv:n hyödyntäminen opetuksessa lisääntyy ja laitteiden määrä kasvaa. Tällöin myös tv-tukihenkilöstön määrää tulee arvioida uudelleen.
- Teema 4. Onko visio riittävän innostava?
 - Strategian visio näyttäytyy epämääräisenä laitoksen tavalliselle työntekijälle, joskin se nähtiin melko innostavaksi, tylsistä sanamuodoistaan huolimatta. Visio ei ole kuitenkaan sellaisenaan riittävän konkreettinen.
- Teema 5. Opiskelijoiden osaamisen kehittäminen
 - Opiskelijoiden tämän hetken osaaminen on strategiaryhmän mukaan kuvattu strategiassa realistisesti. Nykyinen systeemi ei kuitenkaan ole riittävä, vaan opiskelijoiden tv-osaamista tulisi kehittää.

Strategiaryhmä B:n keskustelussa painottuivat seuraavat asiat:

- Aikajakson tarkentaminen, olisi mielekkäämpää puhua visioista pidemmällä aikavälillä esim. 2010
- Opettajien ja opiskelijoiden yhteistyö tv:n opetuskäytön kehittämisessä
- Kirjastohenkilökunnan tv-osaamisen varmistaminen
- Laitoksemme työasemat ovat vanhentuneita ja henkilöstön tv-taidot puutteellisia verrattuna tulevaisuudennäkymään
- Strategia aiheuttaa valtavia työpaineita jo ennestäänkin ylikuormitetulle atk-tuelle
- Rekrytoidaanko lisää atk- ja tukihenkilökuntaa?
- Monimediaisen (ääni, kuva, video) median huomioiminen. (vrt. kommentit modernista palvelustrategiasta)
- Kommentit lausutaan helposti omista intresseistä käsin, missä on yhteinen strateginen näkemys?
- Sisäinen muutospaine: tv-koulutusten heikko vaikuttavuus ja opettajien antamat kommentit atk-tuen tarpeesta
- Kun opettajat laitetaan opiskelemaan näitä eri tekniikoita ja kikkoja, niin kuka opettaa opiskelijoita oman tieteenalansa ydinsisällöt ja missä on opettajien vapaus?
- Onko tekstiä on kopioitu jostain toisesta asiakirjasta, koska ei ole haluttu puuttua varsinaisiin ongelmiin?
- Miten kävi laitoksen entisen strategian painopistealueille? Olisiko syytä katsoa mikä edellisestä strategiasta jäi toteutumatta?
- Kuinka paljon on "riittävästi" koneita ja muita tietoteknisiä välineitä? Määrällisiä tavoitteita siis!
- Opettajille hankittavat kannettavat on hieno idea!

Strategiaryhmä C listasi seuraavia korjauksia oman laitoksensa strategialuonnokseen arviointikeskustelujen pohjalta:

- Uudistettu visio: "Tieto- ja viestintäteknikkaa käytetään laajenevasti Loimaan yliopiston ympäristösosiologian laitoksen tutkimuksessa, opetuksessa ja opiskelussa. Ympäristösosiologian laitoksen tuottamille verkko-opetuksen kursseille on tunnusomaista tieteenalan suvereeni hallinta, korkeatasoinen pedagoginen osaaminen ja laadukas tekninen toteutus, mikä tekee niistä opiskelijoiden ja opettajien suosimia. Ympäristösosiologian laitoksen tieto- ja viestintäteknikan hyödyntämisessä korostuu vahvasti oman tieteenalan ominaiset piirteet ja näkökannat. Ympäristösosiologian laitos tutustuu ja ottaa käyttöönsä uusinta teknologiaa aina kun se on opetuksen ja tutkimuksen kannalta perusteltua."
- Kohtaan 4.5. Pedagoginen ja tekninen tuki lisätään seuraava lause: "Laitoksella työskentelee tukitehtävissä yksi henkilö verkko-opetuksen tukipalvelutehtävissä. Lisäksi laitoksella on riittävästi teknistä henkilökuntaa atk-tukea varten."
- Kohtaan 4.5. Strategisen painopistealueet lisätään: "Laitoksella aloitetaan maisteriohjelmien suunnittelu, jossa otetaan huomioon verkon mahdollisuudet ja kansainvälinen opetusyhteistyö. Myös muussa opetuksessa kiinnitetään huomiota tieto- ja viestintäteknikan opetuskäyttöön ja sen vaatimiin järjestelyihin työajassa ja palkkauksessa."
- Kohtaan 5.1. Osaamisen kehittäminen kirjataan seuraavat asiat: "Osaamisen kehittäminen ja koulutus koskee laitoksen koko henkilökuntaa."

Ryhmän D strategian arviointikeskustelussa nousi esiin kritiikkiä ja pohdittavia asioita, jotka tulisi huomioida strategian toimeenpanosuunnitelmaan tehtäessä:

- opetus- tai tutkimushenkilökunnan tiedonhaun ja tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön taidot ovat heikot
- opiskelijoille tarjotaan tukea tv:n käyttöön liian myöhään, vasta opintojen loppupäässä
- strategiassa pitäisi panostaa enemmän opiskelijoiden ohjaamista ja opettamista, koska vielä tarvitaan opettajaa, joka on läsnä ja opettaa mielle perusasiat, innostaa tutkimaan sekä ohjaa gradujen tekoa
- yleensäkin opiskelijan tarpeita ei huomioida riittävästi strategiassa
- opinto-opas, kaikki aikataulut ja yhteystiedot kuuluvat verkkoon, mutta opetus ja ohjaus pitää olla kasvokkaista eikä virtuaalista
- onko opiskelijoille tarkoitettuja laitteita riittävästi?
- koulutus ei ainoastaan opettajille, vaan myös mm. kirjaston väelle, tutkijoille ja hallintohenkilökunnalle

- miten voimme muuten taata opettajien ja muun henkilökunnan tv-osaamisen?
- Tvt on työväline, jota tulisi aktiivisesti käyttää opetuksen, oppimisen ja tutkimuksen laadun parantamiseksi
- verkon avulla voi käyttää oppimista tukevia toimintoja uudella tavalla ja tehostaa tai helpottaa opiskelua ja ennen kaikkea oppimista
- oppiminen verkossa voi olla opiskelijan kannalta mielekkäämpänä kuin tavallisella luennolla istuskelu
- oppimiseen on löydettävä ne hyvät tavat ja keinot jotka edistävät parhaiten oppimista
- hyvä, että tutkintovaatimukset ja opinto-oppaat ovat tietokantana verkossa, on hyvä seikka (mutta kuka päivittää?)
- TVT tulee pystyä kääntämään työtä helpottavaksi, nopeuttavaksi ja järkevöittäväksi avuksi
- koulutuksen lisäksi tarvitaan erilaisia tukipalveluita
- kaivataan myös keinoja ja tapoja, joilla voidaan kartuttaa ja kehittää osaamista ja asenteita
- miten ottaa huomioon muut laitokset, yliopistot?
- miten hyödyntää jo olemassa olevia kansallisia ja tulevia kansainvälisiä hankkeita, jotka tukevat strategiaamme ja prosessiamme
- eriyttää perus TVT-tekniikan käyttöön suuntaavaa koulutus sekä opetuksen kehittämiseen ja pedetekniseen suuntaava koulutus

F-ryhmän arviointikeskustelussa painottuivat seuraavat asiat:

- Laitteita on hankittu, mutta niiden käyttö ei ole ongelmaton.
- Käyttäjien tukeen, neuvontaan ja ohjeistamiseen pitää panostaa. Laitteet pitää tarkastaa ja uusia säännöllisin väliajoin. Riittävä laitteistotaso tulee määritellä.
- Strategiassa tulisi huomioida tv:n käyttöönoton vaikutukset niin ihmisten toimenkuviin kuin tietojärjestelmien hallintaan ja tietoturvaan. Resursseja kaivataan lisää myös atk- puolelle ja koulutusta opettajille, opiskelijoille ja muulle henkilökunnalle.
- Strategia laajennetaan koko laitoksen tv-strategiaksi. Tällöin strategia koskee esimerkiksi opintojen ohjausta, tutkimusta, kirjastoa ja hallintoa.
- Visioon otetaan mukaan koko henkilökunnan näkökulma: "Tieto- ja viestintätekniikkaa käytetään laajenevasti Loimaan yliopiston ympäristösosiologian laitoksen tutkimuksessa, opetuksessa, opiskelussa ja tukipalveluissa."
- Opiskelu ja opiskelijoiden osaaminen
 - Tvt-taitojen opetus integroidaan varsinaiseen tieteenalan opetukseen.
 - Määritellään riittävät tv:n perustaidot opettajille, opiskelijoille ja henkilökunnalle
 - Vaihto-opiskelijoiden tv:n perusvalmiuksien tuki
 - Käyttömahdollisuuksien ja resurssien turvaaminen
- Opetus ja opettajien osaaminen

- Tvt-kurssikalenteri, räätälöity koulutus
- Sisältyykö tvt-koulutus opettajien opetusvelvollisuuteen?
- Strateginen ajattelu ja verkostoituminen
 - Strategisen ajattelun ja koordinoitiin tilalle ehdotetaan pedagogisia painotuksia, eli esim. joustava oppimisen ja oppijakeskeisyyden painottamista. Opiskelun ja opetuksen tukipalvelut sekä tutkimus
 - Visiossa pitäisi tarkentaa sitä, mitä tieto- ja opintoaineistoilla tarkoitetaan, kuka niitä tuottaa, millä ajalla ja rahalla.
 - Verkkopedagogisen lehtorin virkaa seuraavilla tulosneuvottelukierroksilla

4. Toimeenpanokeskustelut

Toimeenpanokeskustelut käynnistyivät arviointikeskustelujen pohjalta edelleen roolijakoa hyödyntäen. Aikaa toimeenpanokeskustelulle oli varattu puolitoista viikkoa. Tavoitteena oli muodostaa strategiaryhmän yhteinen suunnitelma strategian jalkauttamisesta. Ryhmien tuutorit laativat koosteet myös toimeenpanokeskusteluista.

Strategiaryhmä A valitsi toimeenpanokeskusteluun strategialuonnoksen ja käydyn arviointityön pohjalta muutamia teemoja, joita tarkasteltiin yksityiskohtaisemmin.

- Strategiaryhmä kannatti räätälöidyn täsmäkoulutuksen järjestämistä oman laitoksen henkilöstölle. Kannatusta saivat seuraavat ideat:
 - Ope.fi-koulutus
 - Lyhytaikaiset workhopit.
- Strategiaryhmässä käsiteltiin myös opiskelijoiden tvt-koulutuksen tarpeita ja esiin nousivat erityisesti seuraavat huomioitavat asiat:
 - Työelämän taitovaatimusten huomioiminen
 - Tvt-kurssien suunnittelussa on otettava huomioon myös työelämän vaatimukset ja taidot, joita opiskelijat tarvitsevat opiskelun jälkeen
- Sitouttamisen avaintekijänä on strategiaryhmän pohdinnan pohjalta henkilöstön tiedottaminen. Tiedottamisen ohella henkilöstöllä tulisi olla mahdollisuus antaa strategiasta palautetta ja saada tarvittaessa tukea sen toteuttamisessa. Koko henkilöstöllä tulisi olla riittävät vaikutusmahdollisuudet.
- Henkilöstön sitouttamisen ohella on erityisen tärkeää, että johto on sitoutunut strategiaan ja sen toimeenpanoon. Johdon tulisi entistä paremmin paneutua kehityskeskusteluiden pitämiseen ja työnkuvien päivittämiseen.
- Strategian jalkauttamissuunnitelma onnistuu paremmin, mikäli toimenpiteet ovat käytännön työhön sidottuja ja konkreettisia. Laadittujen toimenpiteiden toteuttamiselle tulisi myös varata riittävästi aikaa ja resursseja.

- Strategiaryhmässä päätettiin perustaa työryhmä miettimään teknisiä uudistuksia, joita laitoksella tarvitaan strategian toteuttamiseksi. Työryhmän tehtävänä olisi laatia alustava suunnitelma aikatauluineen ja budjetiteineen tarvittavasta ajantasaisesta laitteistosta sekä siihen liittyvästä tilojen remontoinnista.
- Suunnitelmatyön ohessa työryhmä käy neuvottelut yliopiston atk-keskuksen kanssa suunnitelman toteutusmahdollisuuksista ja informoi strategiaryhmää neuvottelun tuloksista.
- Vaihtoehtona oman laitoksen laitekannan ja tilojen uudistukselle nähtiin yliopiston laajuisen oppimiskeskuksen perustaminen. Oppimiskeskuksen toteutumista ei nähty lyhyellä aikavälillä kovin realistisena Loimaan yliopistossa, joten strategiaryhmä päätti tässä vaiheessa keskittyä oman laitoksen tilanteen parantamiseen.
- Laitoksen oman tvt:n opetuskäytön strategian toteuttamiselle olisi tärkeää myös riittävän tukihenkilöressin turvaaminen (tekninen ja pedagoginen tvt-tuki). Tukipalveluiden kehittämisessä on huomioitava, että laitos ei suunnittele päällekkäisiä tvt-tuen muotoja ATK-keskuksen nykyisin tarjoaman tuen kanssa.
- Tukipalveluita voitaisiin parantaa työnkuvien uudelleen määrittämisellä ja työnajon uudistuksilla sekä vertaistukijärjestelmän kehittämisellä, sillä laitoksen taloudellinen tilanne ei mahdollista ulkopuolisten henkilöiden palkkausta lähitulevaisuudessa. Vaihtoehtona nähtiin ulkopuolisen henkilön palkkaamista yhdessä jonkun toisen laitoksen kanssa.
- Strategiaryhmä päätti paneutua työnjakoon ja sisäisen yhteistyön kehittämiseen erityisesti seuraavan kehittämisseskustelukierroksen jälkeen, jolloin henkilöstön osaamisalueet saadaan kartoitettua nykyistä laajemmin
- Laitoksen strategiaryhmän jatkosuunnitelmat lähiviikoille:
Strategiaryhmässä päätettiin järjestää tiedotustilaisuus koko laitoksen henkilöstölle koskien strategian sisältöä, tavoitteita ja toimeenpanosuunnitelmaa jatkotoimenpiteineen

Strategiaryhmä B keskusteli toimeenpanosuunnitelmasta kolmen alateeman avulla:

Miten henkilökunta saadaan sitoutettua strategiaprosessiin ja sen toimeenpanoon?

- Opettajien tvt:n osaamistaso mitataan kehityskeskusteluissa ja se huomioidaan palkkauksessa
 - Onko hyvä motivaattori, pitäiskö motivaation kuitenkin lähteä omasta kiinnostuksesta kehittää omaa opetusta?
 - Toisaalta lisäraha saattaisi estää yliopiston ulkopuolisia sivutehtäviä
 - Jonkinlainen palkitseminen joka tapauksessa!"
- Tiedottaminen ja asiasta kertominen/keskusteleminen tärkeää

- Seminaarit, tilaisuudet, yhteiset laitoksen henkilökunnan viikkopalaverit, täsmäkokoukset
- Hyötynäkökulman tarkentaminen: mitä hyötyä asiasta on juuri minulle (vähentääkö työtä, tuoko lisäresursseja jne)
 - Tuoko tv-t-koulutus jotain uutta omaan opetukseeni esim? (itsensä kehittäminen)
- Strategian ja sen toteuttamisen tulee olla realistista
 - Selkeät, mitattavissa olevat välitavoitteet
- Oikea johtaminen - > henkilökunnan osallistuminen jokaisen työvaiheeseen
 - Johdon oma sitoutuminen asiaan tärkeää!
- Oulun malli: omien ja ulkopuolisten asiantuntijoiden käyttö strategiaprosessin tukena
 - Avoimuus ulospäin, omien asiantuntijoiden arvostaminen
- Strategiaa toteuttavilla tulee olla käytännön mahdollisuudet strategian toimeenpanoon käytännössä (riittävästi aikaa ja osaamista strategian mukaisten työtehtävien suorittamiseen, työtehtävien priorisointi)

Miten strategiatyö jalkautetaan laitokselle?

- Henkilöstön tv-t-kouluttaaminen
 - henkilökohtaisten tavoitteiden asettaminen ja niiden saavuttamisen arvioiminen
- oman osaamisen jakaminen myös opettajakollegoille
- resursseja koulutukseen ja laitehankintoihin
- strategiapelin hyväksikäyttäminen (tarinankerronta tulevaisuuden kuvasta)
 - mukaan kaikki henkilökunta, opiskelijat yms.
- laitoksen verkkoviestintään huomionkiinnittäminen
- tv-t-tukihenkilö avuksi

Millaisiin käytännön toimenpiteisiin laitoksella olisi ryhdyttävä, jotta toimeenpano edistyisi?

- toimivien ja ajantasaisten opiskelijakoneiden hankkiminen laitokselle
 - hajasijoitetut kioskikoneet
 - kunnan tietokoneluokka
- tiedotteiden saaminen digitaalisesti myös verkkoon, ei pelkästään ilmoitustaululle
- ripeä sähköpostikysymyksiin vastaaminen (opiskelija – opettaja)
- tukihenkilön resurssointi opettajien tv-t-ongelmien ratkaisemiseksi esim. opetustilanteessa (videotykki – tietokone)
- jalkauttamissuunnitelmatyöryhmän perustaminen
- henkilöstön strategiaprosessiin osallistaminen
- selkeä tiedottaminen
- henkilökohtainen työ- ja tv-t-kehityssuunnitelma sekä palkitseminen
 - tehtäisiin joko esimiehen ja/tai tv-t-asiantuntijan kanssa

- opettajien "ajanpuutteeseen tarttuminen" -> jos verkko-opetus nähdään tärkeänä laitoksella, pitäisi sen tuottamiseen varata opettajilta aikaa
- tv:n huomioiminen muussakin laitoksen toiminnassa, erityisesti tutkimuksessa
- tutkimustiedon hankkiminen tv:n opetuskäytöstä laitoksella
- yhteistyöryhmät eri toimijoiden välillä ja kesken (tukipalvelut mukaan keskusteluihin)
- yhtenäinen tarvekartoituksiin perustuva tv-taitojen koulutus opettajille
- yhteinen tv-taitojen peruskoulutuskokonaisuus opiskelijoille opintojen alussa

Ryhmän C toimeenpanokeskustelussa nousivat esiin seuraavat seikat:

- Tiedottaminen ja sitouttaminen
- Kahvipalaveri
- Laitokselle muodostetaan pieni tiimi, joka vastaa strategian jalkauttamisesta. Tiimin vakituiset jäsenet ovat esimies, atk-suunnittelija ja verkkopedagogiikan asiantuntija, muut jäsenet kutsutaan mukaan käsiteltävän asian mukaan.
- Koulutuksen suunnittelu aloitetaan kartoittamalla henkilökunnan osaaminen ja koulutustarpeet. Jokaiselle halukkaalle laaditaan oma, henkilökohtainen kouluttautumissuunnitelma. Samalla kartoitetaan mahdollinen ulkopuolinen koulutus, omat kouluttajaresurssit ja oma laitokselle räätälöity koulutus. Koko henkilökunta opettajista ja tutkijoista kirjastolaisiin ja atk-tukeen on samaan aikaan koulutuksessa. Painotusalueet ovat sellaisia, jotka parhaiten tukevat työssä tarvittavia taitoja. Opettajille järjestetään soveltavien kurssien lisäksi myös pedagogista koulutusta ja kirjaston järjestämää tiedonhaun koulutusta. Tämän koulutuksen järjestämisestä ja suunnittelusta vastaa laitokselle palkattava verkkopedagogi. Koulutukseen osallistumiselle varataan aikaa työsuunnitelmassa. Ketään ei pakoteta mukaan tv-koulutukseen mutta uuden tulospalkkausjärjestelmän ja kehityskeskustelujen myötä "erikoisosaaminen" tulee näkymään myös palkkauksessa.
- Opiskelijoiden tarpeet kartoitetaan ja tarpeisiin vastataan lisäämällä uusittuun opetussuunnitelmaan myös tv-taitojen opetusta.
- Laitoksella laitetaan vireille uusien teknologioiden opetuskäyttöön liittyviä tutkimus- ja kehittämishankkeita ja hankitaan näille ulkopuolista rahoitusta. Hankkeiden tuloksena syntyneitä käytäntöjä sovitetaan osaksi perustoimintaa. Kärkihankkeet tulevat strategiassa kuitenkin vasta perusasioiden jälkeen ja ne sijoittuvat ajallisesti strategiakauden lopulle.
- Toimeenpanosuunnitelmaan kirjataan laitoksen oma pedagoginen tv-tuki, joka yhdessä teknisen tuen kanssa tukee opettajia. Lisäksi siis kirjataan riittävien määrärahojen hankinta atk kaluston ja ohjelmistojen ajan tasalle pitämiseen. Tukipalvelun ytimen muodostavat atk-tuki, verkkopedagogiikan asiantuntija sekä informaattikko, jotka auttavat verkko-

opetusta suunnittelevaa ja toteuttavaa opettajaa muodostamalla tiimin ko. hankkeen avuksi. Elektronisen aineiston hankintaa kirjastolle tehostetaan.

Ryhmä D:n keskustelujen pohjata päädyttiin seuraavaan jalkauttamissuunnitelmaan:

- Perustetaan muiden laitosten kanssa yhteinen oppimiskeskus, joka hoitaa virtuaaliskurssien säilytyksen, hallinnoinnin ja tukipalvelut.
- Järjestää tilaisuus, jossa esitellään strategia ja siihen liittyy keskustelua
- Koulutukseen satsaaminen: opiskelijoille ja henkilökunnalle intensiivipaketti kevääksi
- TVT-asioiden koordinaattori: toimisivat linkkinä myös yliopiston oppimiskeskukseen
- Työryhmä luo aikataulut strategioiden toimenpiteistä, ohjaa ja valvoo niiden toteuttamista ja arvioi tulokset
- Toimeenpanosuunnitelman kehittäminen
 - mihin satsata resursseja?
 - tieto- ja viestintäteknologian opintojaksojen sitominen strategian toteuttamiseen
- Opiskelijat mukaan strategian toteuttamiseen: keinoina opintoviikkoja ja rahaa

Ryhmässä F toimeenpanokeskusteluissa painottuivat seuraavat asiat:

- Koko henkilökunnan mukana olo strategiaproessin laatimisessa, toimeenpanossa ja seurannassa, on onnistumisen kannalta ensiarvoisen tärkeää.
- Tiedottamisen tulee olla avointa ja kaikki tavoitettavaa. Tarvitaan esim. yhteinen alkutilaisuus, johon henkilökunta olisi lukenut strategialuonnoksen ja jossa sitä sitten yhdessä käytäisiin läpi.
- Kaikille annetaan todellinen mahdollisuus vaikuttaa strategian sisältöön ja etenemiseen.
- Tarjotaan henkilöstölle aktiivisesti mahdollisuus prosessin eri vaiheissa kommentoida strategiaa.
- Toimeenpanovaiheessa olisi hyvä järjestää joku lukukauden ulkopuolelle sijoittuva, laitokselle yhteinen teemapäivä. Esimerkiksi (verkko)pedagogisista kysymyksistä ja atk-osaston tarjoamista palveluista.
- Toimeenpanon jalkauttamiseksi vastuiden jakaminen pitäisi kertoa konkreettisemmin.
- Ja jotta tiedettäisiin, että toimiiko strategia, on sen toteutumista seurattava. Tietyin väliajoin olisi järjestettävä tilaisuuksia, joissa katsotaan missä ollaan menossa
- Strategian toteuttamisessa ehkä opiskelijoiden rooli voisi parhaimmillaan olla juuri toteutumisen seurannassa. Opiskelijoiden olisi oltava tiiviisti mukana tarkasteltaessa strategian vaikutuksia.

- Jokaisella opettajalla tulisi olla riittävästi pedagogista osaamista ja halua tarkastella omaa opetustaan siitä näkökulmasta voisiko TVT:lla olla annettavaa omalle kurssille.
- Sähköisen seuranta/palautejärjestelmän luominen, jolla saisimme opiskelijoilta palautetta strategian toteutumisesta sekä kurssi- että vuosikurssitasolla.
- Opetuksesta annetun palautteen vaikutus annettu palaute todella käsitellään ja niiden perusteella tehdyt yhteenvedot myös vaikuttavat opetuksen järjestämiseen. Tämä edellyttää kahta asiaa: 1) järjestetään resursseja palautteen keräämiseen ja kootun aineiston käsittelyyn - 2) meidän kaikkien opettajien pitäisi nöyryyä palautteen edessä; vaikka palaute olisi murskaavaa, siitä tulisi löytää ne keskeisimmät opetuksessa ja kurssin järjestämisessä parannettavat kohdat
- konkreettista kannustusta / motivaatiota: Ehdotan, että yliopistomme tekee esityksen OPM:lle verkko-opetuksen lisäämiseksi Kota-pisteiden piiriin.
- Pakollinen pedagoginen koulutus? Kaikille, ei vain opettajille
- pedagogisen koulutuksen näkyminen myös palkkauksessa - onko jo jotain olemassa uudessa palkkajärjestelmässä?
- Strategialuonnoksen jalkauttamissuunnitelmassa tulisi huomioida
 - Kirjaston toiminta, jota on kehitetty (opiskelijoiden kurssittaminen) otetaan mukaan vakituiseen toimintaan ja sille osoitetaan selkeä rooli strategian toimeenpanossa.
 - Kirjastosta tehdään toimiva oppimiskeskus
 - Keskitetty atk-laitteiden ylläpito palomuurien ja virustorjunnan osalta
 - Laitokselle räätälöidyt koulutuspalvelut
 - Opiskelijoiden tietoviestintätarpeet

5. Verkkojakson etenemisestä ja palautteesta

Verkkojakso eteni ryhmissä itseohjautuvasti ja tuutoreiden johdolla annetun aikataulun mukaisesti. Kaikki strategiaryhmät kokoontuivat vielä verkkojakson päätteeksi yhteiseen palaute- ja yhteenvetokeskusteluun WebCT:n chatiin, jossa käsiteltiin kuluneen jakson työskentelymuotoja, strategiatyön etenemistä, tavoitteiden saavuttamista, roolijakoa ja parannusehdotuksia tuleville jaksoille.

Verkkojakson tekninen toteutus ja alusta saivat kiitosta, vaikka kaikilla chat ei toiminutkaan heti ongelmitta. Kaiken kaikkiaan verkkojaksolla kirjoitettiin yli 1200 keskusteluviestiä, jonka lisäksi ryhmät kävivät noin 30-60 minuutin mittaiset chat-keskustelut. Innokkaimmat osallistujat kävivät kurssialueella verkkojakson aikana yli 400 kertaa!

Verkkojakson ajankohta sopi useimmille osallistujille loppuvuoden kiireistä huolimatta melko hyvin. Luonnollisesti osalla osallistujista aikapula esti

keskusteluihin osallistumista. Suurimman osan mielestä työmäärä oli sopivasti mitoitettu.

Verkkojaksolla hyödynnetty roolityöskentely koettiin osin motivoivaksi ja osin estäväksi, välillä oli vaikea pitäytyä roolissa tai ylipäänsä ajatella sen kautta. Toisaalta roolin koettiin myös avartaneen omia näkökulmia. Roolit muuttuivatkin varmasti matkan varrella ja mukaan tuli myös roolihahmon ulkopuolisia, osallistujien todellisia mielipiteitä ja kommentteja. Verkkojakson kehyskertomuksena toiminut Loimaan yliopiston tvt-strategiassa olisi pitänyt olla taustatietoja laitoksesta enemmän, jotta laitoksen tilanteeseen olisi voinut paremmin eläytyä.

Kunkin ryhmän chat-tallenteet palautteineen ovat kaikkien luettavissa päätösviikon keskustelualueilla.

6. Verkkojakson jälkeen

Varsinaisen verkkojakson jälkeen jäi tehtäväksi ns. portfoliotehtävä, jossa pohdittiin oman laitoksen tvt-strategiatyötä jaksolla käsiteltyjen teemojen pohjalta. Verkkojakson suoritukset kirjataan TieVie-portaaliin sitä mukaa kuin tehtävät valmistuvat.

Kiitos kaikille osallistujille panoksestanne yhteisiin keskusteluihin ja hyvää alkanutta vuotta 2005!

Terveisin,
Mari Jussila
Helsingin yliopisto
mari.jussila@helsinki.fi

Organisatorinen muutos verkkojakso: <https://webct-server.it.helsinki.fi>